

HOMILIE HERDENKINGSVIERING ANTON VAN WILDERODE zondag 28 juni 2015

Deze zondagavond 28 juni, de geboortedag van Anton Van Wilderode - maken we de overgang naar het grote apostelfeest van Petrus en Paulus. Het evangelie dat we zo-even beluisterden wordt stevast op de vooravond gelezen. Een indringende confrontatie is het tussen Jezus de Verrezenen en tussen Simon Petrus. Tot driemaal toe had hij zijn Meester tijdens diens arrestatie verloochend en nu vraagt Jezus hem of hij hem bemint. Driemaal moet Simon antwoorden om iedere verloochening recht te zetten en zijn blijvende liefde te betonen aan de Heer. Zo zal hij verkondiger zijn vooral voor zijn eigen volk, het joodse van de vervulling van alle beloften in de man van Nazaret, zijn herwonnen Meester, voor wie hij te Rome de marteldood is gestorven, waarschijnlijk ten tijde van keizer Nero.

Datzelfde gebeurt met Saul, die als bekeerde vervolger van christenen in Israël, Paulus wordt en hoewel hij Jezus nooit persoonlijk heeft gekend, heeft Hij hem ontmoet in een helder licht dat hem blind maakte. Paulus werd geroepen tot een uitverkoren werktuig om voor Jezus grootse dingen te verrichten. Hij trok erop uit samen met diverse medewerkers in het toenmalige Romeinse Rijk, stichtte enkele gemeentes en bemoedigde andere door bezoeken en door zijn brieven. Deze apostel na de Twaalf heeft de kruisdood en verrijzenis van Jezus ervaren als een goddelijk gebeuren waarin alle afstanden en grenspalen afgebroken worden, alle kwaad en ook alle scheiding tussen rangen, standen en volken, ook tussen joden en niet-joden.. Zonder hem zou het christendom een afsplitsing zijn gebleven binnen het jodendom, een marginale groep. Hoewel ze het onderling wellicht niet zo goed met elkaar vonden – dat is trouwens geen criterium om heilig te worden – is de liefde van Petrus én liefde van Paulus voor Jezus totaal en zonder compromissen – en dat is heiligheid wel. Na heel wat tegenkantingen, wederwaardigheden en vervolgingen te hebben doorstaan is ook Paulus, een Romeinse burger, na zijn proces terechtgesteld te Rome, de moederstad en het hoofd van onze Kerk.

Twee apostelen, twee monumenten, de ene afgebeeld als een rots met de sleutels van het Rijk der hemelen, de andere met het zwaard. Op grond van hun geloofsgetuigenis dat wereldwijd weerklank heeft gevonden, is Cyriel Coupé priester geworden van Jezus Christus. Hij heeft hem in heilige woorden uitgesproken en in mysterieuze handelingen getoond. Hij heeft hem gediend als leraar en verkondiger, door zijn priesterlijke aanwezigheid in de wereld van de kunst en de letteren. In persoonlijk gebed was innig met hem vertrouwd, en meer nog toen zijn krachten afnamen en er alleen nog zijn Meester overbleef. Hem verlangde Anton te zien – als Paulus – maar nu van aangezicht tot aangezicht.

Twee apostelen, twee werelden; de wereld van thuis – Israël –en de ruimere wereld – de wereld van Hellas en Rome. Die twee werelden hebben Anton Van Wilderode voedsel en woorden gegeven. De wereld van thuis – dit hem zo vertrouwde landschap, dit dorp met zijn ouders en mensen van toen, met zijn weemoed in de ruisende canaada's, zijn mist en lichte sluier als de zon op haar hevigst is, werd door zijn diensttaak als dichter opgetild tot een land van belofte die de vrucht is van weemoed. In de poëzie van Anton Van Wilderode ontdek je – en daarvoor moet je ze meermaals en dieper voor ogen nemen – een mystieke diepte. Ze tilt je op naar die andere wereld, waarvan ze het symbool wordt, een wereld die zich laat raden in het riet, tijdens de roerloosheid van een zondagnamiddag in het dorp. De dreven leiden je lezend naar de overoever. Zo was Anton een Petrus. Een Petrus was hij bovendien in zijn liefde voor zijn eigen volksgenoten, voor dit dorp, voor zijn en ons Vlaanderen, in zijn poëtische manifesten voor amnestie en zelfbestuur – Vlaanderen als staat. In de IJzerbedevaarten, Zangfeesten en talrijke andere Vlaams-nationale vieringen, heeft hij voor ons een monument achtergelaten. De liefde en de fiere zorg voor ons eigen volk is een vehikel naar het waarachtige humane dat zijn voltooiing vindt in een eeuwig land van schoonheid.

Een land dat uit een mistbank oplicht om er zich dan weer te laten in opsluiten. Een land zich in een gedicht eventjes laat zien en zich daarna weer verbergt.

Paul is niet alleen de tweede voornaam van Cyriel Coupé, maar hij was ook een Paulus. Hij wist de wereld van thuis en die van elders op elkaar aansluiting te laten vinden. Of beter gezegd : ook die wereld van thuis en die van elders hoorden bij elkaar . Die wereld van elders was net als voor Paulus de klassieke, Grieks-Romeinse cultuur. Ze was in Vlaanderen ingeworteld en langs haar werd het christelijke, apostolische geloof ons doorgegeven. Als classicus, vertaler en schrijver van reisgedichten over de klassieke oudheid verstond hij de kunst om de meest schone en edele elementen uit die cultuur te tonen in het Nederlands en onze moedertaal te verheffen samen met haar cultuur. Nationalisme en universalisme veronderstelden bij hem elkaar als een canada met diepe wortels die uit grachten het water opzuigt en hemelhoge takken waaiend in de lucht van overal. Zo ademde hij zijn eigen aarde, om het even wie hij was en nog altijd is voor elk van ons.

In die aarde rust hij zacht, maar zijn woorden zijn niet voorbij. Wij bidden dat Hij dat eeuwig licht dat Paulus heeft gezien en die barmhartige liefde die Petrus tot driemaal ontvangen en beantwoord heeft is binnengegaan . Moge hij ons om wie hij is geweest – Petrus en Paulus; herder en verkondiger; priester en humanist; Vlaming en West-Europeaan – inspireren als we ons zijn zo eigen schuivende stem te binnen halen. Laten we deze poeta doctus lezen en herlezen om deelgenoot te worden van die andere wereld, die al ritselt en ruist en drijft en zingt , die beeld is en klank, stilte en verlangen, ontroering en vervulling van eens voorgoed.

Jürgen François